

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. kovo 21 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Donato Šerno (kolegijos pirmininkas) ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2023 m. kovo 9 d. paduotu **atsakovės J. Č.** kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. sausio 3 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymais atleisti nuo žyminio mokesčio dalies arba atidėti mokesčio mokėjimą, bei taikyti laikinąsias apsaugos priemones,

nustatė:

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. sausio 3 d. nutartimi paliko nepakeistą Kauno apylinkės teismo 2022 m. liepos 8 d. sprendimą, kuriuo teismas tenkino ieškinį ir priešieškinį iš dalies, nutraukė šalių santuoką ir išsprendė santuokos nutraukimo pasekmes.

Kasaciniu skundu atsakovė J. Č. prašo panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. sausio 3 d. nutarties ir Kauno apylinkės teismo 2022 m. liepos 8 d. sprendimo dalį, kuria santuoka nutraukta dėl abiejų sutuoktinių kaltės, ir iš atsakovės priteista ieškovui 20 273,40 Eur asmeninių lėšų, ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

Atsakovės kasacinis skundas grindžiamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovės kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pirmosios instancijos teismas neapklausė atsakovės J. Č., taip pažeistas šalių procesinio lygiateisiškumo principas bei [CPK 42 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtintos atsakovės teisės – teisė dalyvauti tiriant įrodymus, užduoti klausimus kitiems dalyvaujantiems byloje asmenims, liudytojams ir ekspertams, duoti teismui paaiškinimus žodžiu, teikti savo argumentus ir samprotavimus visais bylos nagrinėjimo metu kylančiais klausimais, prieštarauti kitų dalyvaujančių byloje asmenų prašymams, argumentams ir samprotavimams. Apeliacinės instancijos teismas nepasisakė dėl apeliacinio skundo argumentų, susijusių su A. K. ir (ar) V. K. iškvietimui liudytojais ir jų apklausimu.
2. Teismas nenustatinėjo, nesiaiškino, netyrė ir nevertino faktinių bei teisinių aplinkybių, susijusių su ieškovo namo pirkėjų į atsakovės banko sąskaitą pervestomis lėšomis (20 273 Eur), todėl pažeidė įrodinėjimo ir įrodymų vertinimo taisykles, įtvirtintas [CPK 176–185 straipsniuose](#). Ieškinio reikalavimas jame nurodytu teisiniu pagrindu (remiantis paskolos sutartiniais santykiais) negalėjo būti patenkintas. Tam, kad tarp šalių susiklostytų paskolos teisiniai santykiai, neužtenka vien paskolos dalyko (pinigų) perdavimo pinigų gavėjo nuosavybėn, bet taip pat būtina nustatyti ir paskolos gavėjo įsipareigojimą tokią pat pinigų sumą grąžinti paskolos davėjui, tačiau tokio įsipareigojimo teismas nenustatė.
3. Teismas pažeidė [CK](#) įtvirtintas materialinės teisės normas, nustatančias galimybę nutraukti santuoką dėl abiejų sutuoktinių kaltės ([CK 3.61 straipsnio](#) 2 dalį), kadangi šią įstatymo normą taikė nenurodydami jokių konkrečių veiksmų, kuriais atsakovė būtų pažeidusi savo, kaip sutuoktinės pareigas.
4. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai taip pat pažeidė dispozityvumo ir rungimosi principus ([CPK 12, 13 straipsniai](#)) bei draudimą peržengti ieškinį reglamentuojančias teisės normas ([CPK 265 straipsnio](#) 2 dalis), tenkinę iš dalies ieškinį remdamiesi ne jame nurodytu teisiniu pagrindu (remiantis paskolos sutartiniais santykiais), o pagrindu, kuriuo ieškovas apskritai nesirėmė.
5. Pirmosios instancijos teismas netinkamai taikė [CPK 93 straipsnio](#) 2 dalyje įtvirtintą bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklę, kad bylinėjimosi išlaidų paskirstomos proporcingai tenkintų ir atmetų reikalavimų daliai. Teismai neatsižvelgė į proporciją, nes skaičiavo, kad tenkino 80 proc. ieškinio, nors iš tikrųjų tenkino tik 27 proc. ieškinio reikalavimų.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai). Be to, kasaciniame skunde nenurodytas ieškovo J. Č. adresas. Kadangi skundą atsisakoma priimti, tai nenagrinėjami prašymai atleisti nuo žyminio mokesčio dalies arba atidėti mokesčio mokėjimą, bei taikyti laikinąsias apsaugos priemones.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti A. Ž.-M. už J. Č. 2023 m. kovo 10 d. sumokėtą 150 (vieną šimtą penkiasdešimt) Eur žyminį mokestį.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Artūras Driukas

Donatas Šernas

Jūratė Varanauskaitė